

Jaarverslag Instandhouding SIJB 2021

Bestuurswisselingen

Ter aanvulling op het Jaarverslag Instandhouding SIJB 2020:

Op 16 juni 2020 heeft Michiel Hes het penningmeesterschap overgedragen aan Paul van Hecking Colenbrander. Op 13 oktober 2020 heeft Rebecca van Leeuwen de bestuursfunctie Educatie overgedragen aan Anne Dunkelgrün, die behalve Educatie ook Vrijwilligers in portefeuille heeft genomen.

Zerken

In 2021 is aangevangen met de consolidatie van 17e-, 18e- en 19e eeuwse grafstenen op de oudste Portugese - en Hoogduitse velden van de begraafplaats.

De zerken liggen alle plat in het maaiveld en een groot aantal zerken is overlangs en/of overdwars gespleten, esdoorn-zaailingen drukken zerkdelen uit elkaar, terwijl aan de randen van zerken delen soms zijn losgeraakt van de zerk. De hoge zerkdichtheid op het oudste Portugese veld en de daardoor krappe werkruimte rond de zerken en de aanwezigheid van zeer zware dubbele oude zerken maken deze consolidatie een gecompliceerde activiteit. In de afgelopen dertig jaar is zerkconsolidatie uitgevoerd door uiteenval te vertragen door de zerkdelen bijeen te houden met behulp van een roestvrij stalen band. In januari 2021 werden nieuwe technische inzichten verkregen over grafsteenconsolidatie dankzij overleg met de steen- en marmeradviseurs van de Joodse begraafplaats Beth Haim in Ouderkerk aan de Amstel en een programma van proefconsolidaties.

Dit heeft geleid tot technische aanbevelingen voor zerkconsolidatie waarin het gebruik van de ontsierende en kostbare rvs-banden zoveel mogelijk vermeden kan worden dankzij het gebruik van geprefabriceerde fundatieplaten waarop de zerkdelen, dankzij de onbewerkte en dus ruwe onderzijde van de zerk en het hoge gewicht van de zerken, stevig komen te rusten en niet verschuiven en waarbij verlijming alleen wordt toegepast wanneer dat echt noodzakelijk is om verschuiving van kleine zerkdelen aan de periferie tegen te gaan.

Met deze techniek zijn in 2021 31 zerken geconsolideerd dankzij een subsidie van de Gemeente Den Haag en 11 zerken geconsolideerd dankzij subsidie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed / Ministerie OCW, alsmede donaties van respectievelijk de stichtingen David Roos Weijl, Ars Donandi / Pauluc Fonds en Levi Lassen en giften van een aantal particulieren.

De Muur

- De betrekkelijk slechte toestand van de keerwand langs de Burgemeester Patijnlaan, bestaande uit halfvergane hardhouten delen in metalen profielpalen, is in dit rapportagejaar onderwerp geworden van overleg met de Gemeente Den Haag voor het bepalen van de weg voorwaarts.

- Offerteoverleg over noodzakelijke voegwerkzaamheden aan de straatzijde van de 19e eeuwse ommuring van de begraafplaats langs de Timorstraat, de Scheveningsweg en de Scheveningse Bosjes, hebben in 2021 door o.a. de pandemie nog niet tot de gewenste resultaten geleid.

Rondleidingen

Geïnitieerd en ondersteund door de SIJB heeft de Stichting Gilde Den Haag rondleidingen over de Joodse begraafplaats in haar programma staan en in 2021 9 maal een rondleiding verzorgd voor in totaal een 30-tal bezoekers.

Gemeente Den Haag

Op 3 september 2021 heeft Burgemeester Jan van Zanen de begraafplaats bezocht en werd daarbij rondgeleid door het bestuur.

Jaarverslag Instandhouding 2021
Stichting tot Instandhouding van de Joodse begraafplaats te 's-Gravenhage
Blad 2 van 2

Bodem-radar-onderzoek TU Delft

Vragen over de grafelijkheid op bepaalde locaties hebben geleid tot contacten met de Technische Universiteit Delft. Twee professoren en een master thesis student van de Geographic Information and Management Application (GIMA) studierichting hebben dit najaar bodem-radar-onderzoek uitgevoerd op de begraafplaats aan de hand van historische grafdata. De onderzoeksresultaten zijn nog niet gereed.

Groen Onderhoud

Eind augustus 2021 heeft de firma Copijn het jaarlijkse groenonderhoud uitgevoerd, dankzij subsidie van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed / Ministerie OCW, donaties van respectievelijk de stichtingen David Roos Weijl, Ars Donandi / Pauluc Fonds en Levi Lassen en giften van een aantal particulieren. De noodzaak tot verschraving van de velden van de begraafplaats - immers dit oude duingebied is het enige stuk Haags grondgebied dat nog nooit op schop is geweest - dwingt ons verrijking van de grond door achtergelaten maaisel tegen te gaan. Daarom moet na elke maaibeurt al het maaisel van de velden worden opgenomen en op de daarvoor bestemde laaggelegen hoek van de begraafplaats worden gestort. Maaisel verwijderen van de begraafplaats is op religieuze gronden niet toegestaan. Door de vele regen in de zomer van 2021 was er extra veel (soms kniehoog) gras en dat betekende dus ook veel extra opruimwerk; meer dan de geplande 17 mandagen waren nodig voor deze maaiwerkzaamheden.

Op 29 juni 2021 heeft de Stichting Boete en Verzoening het dode en uitgelopen struikgewas en zaailingen aan weerszijden van de entree-pad na het toegangshek uitgedund om verjonging van een aantal struiken mogelijk te maken. Een groenwal is opgeworpen tussen het oude Portugese veld en het entree-pad zodat voortijdig betreden van het grafveld wordt tegengegaan. Het oppervlak van het entree-pad is door de Stichting Boete en Verzoening verstevigd met haksel van het werk.

Vrijwilligers

Ons nieuwe bestuurslid Vrijwilligers is er in geslaagd om in 2021 vrijwilligers voor regulier licht groenonderhoud aan te trekken. Er is nu een vast kern van 42 vrijwilligers naast 21 niet-vaste vrijwilligers. Voor elke werkdag hebben we ongeveer 16-25 mensen. Er is gewerkt op: 21 maart, 18 april, 25 april, 28 mei (NLDoet), 30 mei, 21 juni, 27 juni, 25 juli, 22 augustus, 24 september, 26 september, 24 oktober, 28 november. Er zijn 3 accu bosmaaiers aangeschaft naast klein gereedschap voor 15 mensen. Er is contact met de boswachter van Park Sorghvliet voor know how over groenonderhoud van deze 2,3 hectare velden waarvan de biotoop uniek is doordat de begraafplaats gesloten is voor publiek.